E1. **İBRET, B.Ü.**, "Osmaniye'nin Coğrafi Konumu ve Nüfusu", *Osmaniye Sempozyumu*, Osmaniye Belediyesi Yay. Çukurova Üniversitesi Basımevi, Adana 1993.

TARİH İÇİNDE BÜTÜN YÖNLERİYLE

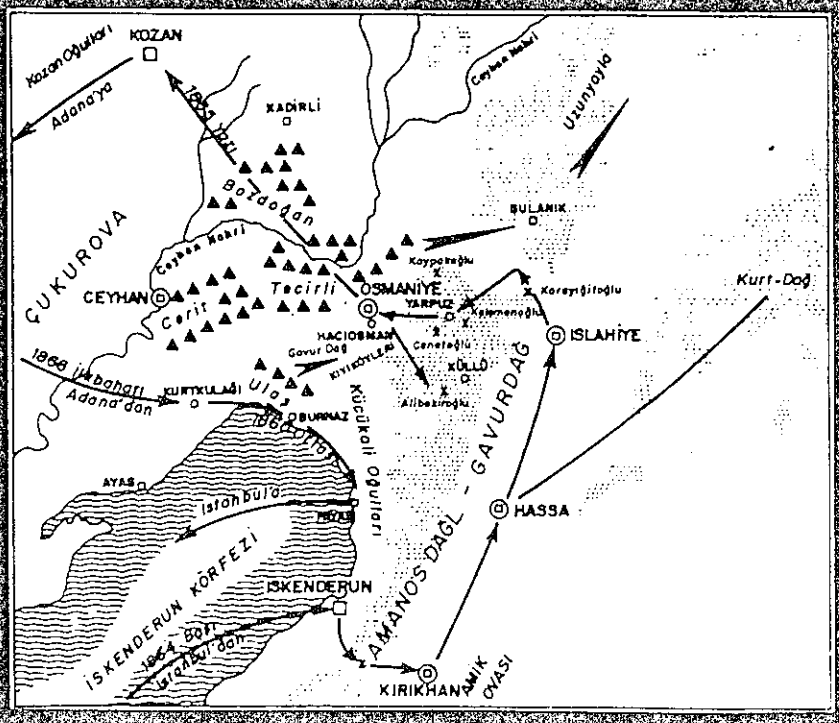
OSMANİYE

1. SEMPOZYUM

15-18 KASIM 1993

EDİTÖR

Prof. Dr. Kazım TÜLÜCÜ

OSMANİYE

1995

İÇİNDEKİLER

Osmaniye Tarihi Akışı 1

Eski Osmaniye (Kınık Kasabası)..... 5

19. YY Sonunda Osmaniye'nin Sosyo Ekonomik Yapısı..... 19

Milli Mücadelede Osmaniye 30

Osmaniye ve Çevresinin En Eski Sakinleri Hakkında..... 37

Osmaniye Kurtuluş Savaşında Rahime Hatun..... 43

Osmaniye'li "Milli Kahraman" Kara Fatma 62

Sancaktan Vilayete Cebelibereket 71

Osmaniye nin Tarihi Kronolojisi 77

Osmaniye..... 89

Osmaniyenin Kültür Zenginlikleri 95

Hierepolis Kastabala Bodrum Kalesi 114

Osmaniye'de Eğitim..... 123

Deri Leishmaniasisi (Şark Çıbanı)..... 140

Osmaniye Merkez ve Çevresi İlkoktul ve Ortaöğretim Öğrencilerinde Hemoglobinopati Talassemia ve Glukoz-6 fosfat Dehidrogenaz Enzim Aktiviteleri Araştırması I 145

İlkokul Çoçuklarında A Grubu Streptokok Enfeksiyonları ve Taşıyıcıları..... 151

Bölgemizde Çocukluk Döneminde Görülen Üst Solunum Yolu Enfeksiyonları ve Menenjitlerde Haemophilus İnfluenzae'nin İnsidansı ve Antibiyotik Duyarlılıkları..... 161

Osmaniye'nin Çevre ve Çevre Sağlığı Sorunları 1992-1993..... 171

Adana Osmaniye İlçesi Sağlık Durumu 1993..... 186

Adana Osmaniye İlçesindeki Köy Okullarında Okul Çevre Sağlığı Araştırması 195

Osmaniye'de Konut Alanları Yer-yön Seçim İlkeleri ile Bu Konutların Biyoklimatik Konforunun İyileştirilmesinde Dış Mekan Bitki Tasarımı... 204

Osmaniye (Adana) 'nın Doğal Bitki Örtüsü..... 233

Osmaniye İçme Suyu Kaynakları, Kirlenmesi ve Kontrolü..... 250
Osmaniye Yüzey Suları Potansiyeli ve Frekans Analizleri..... 257
Osmaniye Yeraltı Suları Yağış İlişkileri ve Yeraltı Suyu Seviye
Frekans Analizleri 283
Osmaniye Sınırları İçerisinde Yeraltı ve Yerüstü Su Kaynaklarının
Geliştirilmesi için DSİ Tarafından Yapılan Çalışmalar..... 301
Orta Amanosların (Osmaniye) Stratigrafisi..... 316
Osmaniye ve Çevresi Seramik Hammadde Potansiyeli..... 332
Uluslararası Bir Etnomüzikoloji Araştırması Odağı Osmaniye..... 339
Osmaniye Yöresinde Kilimcilik ve Doğal Boya..... 348
Osmaniye Çevresinde Çeyiz Geleneği..... 364
Osmaniye'nin Ağıtçı Kadınlarından Elif Garı (Poçulu)..... 380
Osmaniye Çevresinde Söylenen Türküler..... 394
Osmaniye'de Ağıd Geleneği..... 406
Göçebelikten Yarı Göçebeliğe Osmaniye ve Dünden Bugüne Yaylacılık..... 430
Osmaniye'de Yayla Geleneği ve Zorkun Yaylası..... 453
Osmaniye'de Bir Sivaslı Aşık Sağlam..... 475
Osmaniye'de Yerfıstığı Üretimi ile İlgili Sorunlar..... 489
Adana İlinde Yerfıstığı Pazarlama Organizasyonu ve Etkinliğinin
Değerlendirilmesi 506
Adana ilinde Yerfıstığı Üretilen İşletmelerin Üretimle İlgili Bazı
Yapısal Özellikleri..... 522
Osmaniye ve Çevresinde Sanayi İşletmelerinde Kalite Sorunları..... 537
Osmaniye İlçesinin Coğrafi Konumu ve Nüfusu 549
Tarih İçinde Belgelerle Osmaniye 552
Osmaniye'de Tarımsal Yapı 570
Osmaniye Ticaretinin Dünü Bugünü..... 592
Osmaniye'de Yerel Basın 604
Osmaniye'nin Kuruluş ve Gelişmesi 614

OSMANİYE İLÇESİNİN COĞRAFİ KONUMU VE NÜFUSU

B.Ünal İBRET

GİRİŞ

Osmaniye ilçesi Amanos Dağlarının orta kısmında bulunan, Gavur dağlarından kaynağını alan Kara Çay'ın getirmiş olduğu metaryalleri Gavur dağlarının kuzey yamacında birikmesiyle oluşmuş bir birikinti konisinin üzerinde kurulmuştur. Zamanla Osmaniye ilçesi Çukurovanın içerlerine ve Adana-Gaziantep karayolu doğrultusunda doğu-batı istikametinde gelişme göstermiştir.

Osmaniye bulunmuş olduğu coğrafi mevki nedeniyle önemli bir merkez durumundadır. Çünkü bir yandan Gaziantep ve daha doğusunda kalan yerler ile güney komşumuz Irak'ın, diğer yandan ise Hatay ve daha güneyinde kalan Suriye'nin karayolu bağlantısının merkezi konumundadır. Bu karayolları ilçenin batısında bulunan Toprakkale'de birleşmektedir. Tarihte büyük bir önem taşıyan, bu günde İstanbul'dan gelerek ülkemizin iç kesimleriyle güneyini birbirine bağlayarak Irak'a kadar uzanan Bağdat İstanbul demiryolu da ilçemiz toprakları içerisinden geçmektedir. Osmaniyenin Adana'ya olan uzaklığı 83 km. iken İskenderun'a 72 km., Gaziantep'e 127 km. ve Kahramanmaraş'a 108 km.'dir. Osmaniye'nin Adana'ya ve diğer illere olan uzaklıklarına dikkat edilirse; bir birine komşu olan bu illerin, hemen hemen ortasına yakın bir yerde olduğu görülür. Bu nedenle Osmaniye'nin hinterlantının çok geniş olduğu bir gerçektir. Osmaniye bu özelliğinden dolayı tarihte vilayet olmuş ilçelerimizden biridir. Osmaniye bugün ise Adana'nın ve Hatay'ın ilçelerinden olan Düziçi, Bahçe ve Yeşilkent'in önemli bir pazarı aynı zamanda ticaret merkezidir.

Osmaniye ilk defa Fırka-i İslahiye tarafından Çukurova'ya inen kervanların korunmasını sağlamak, yörede asayişi düzenlemek ve ovada bulunan verimli toprakların üretime katılmasını sağlamak amacıyla Hacı Osmanlı mahallesinde 1865' de kurulmuştur. ilk kurulduğu yıllarda Cevdet paşa'ya göre hane sayısı 1388

nüfusu ise 8328 kişiden oluşurdu. V.Cuinet tarafından yapılan bir araştırmaya göre ise Osmaniye'de 7370 kişinin yaşadığı belirtilmektedir.

Osmaniyenin'de içerisinde bulunduğu merkezi şimdiki Gavur Dağlarının 1000 m. yüksekliğindeki Yarpuz'un (Cebel) oluşturduğu Cebeli Bereket sancağına Osmaniye'nin yanı sıra Bahçe, Ceyhan ve Dörtyol ile İslahiye ilçeleri bağlı bulunuyordu. Hicri 1309 (Miladi 1891-92) tarihli salnameye göre Cebl-i Bereket sancağında toplam 29183 kişinin yaşadığı yazılmaktadır. Cebeli bereket sancağı 1923 yılında Cebel-i Bereket vilayetine dönüştürülmüştür. Osmaniyenin nüfusu hakkında en önemli ve doğru sayımı ilk defa 1927 yılında yapılan Cumhuriyet tarihimizin ilk nüfus sayımında bulabilmekteyiz. Bu sayım sonucunda Osmaniye'de 18282 kişinin yaşadığını görmekteyiz. Osmaniye 1 Haziran 1933 yılında seyhan'a (Adana'ya) bağlanarak tekrar ilçe durumuna getirilmiştir. 1935 yılında yapılan nüfus sayımında ise Osmaniye'nin nüfusunda bir azalma görülerek 15535 kişye düştüğünü görüyoruz.

Osmaniye'nin nüfusu 1935 yılından itibaren düzenli artış göstermiş, 1990 sayımlarına göre ise Osmaniye'nin merkezinde 122307 kiş yaşarken ilçe sınırları içerisinde de 174875 kişi yaşamaktadır. Bu durumda gösteriyorki Osmaniye büyük bir nüfus potansiyeline sahip ve nüfusun meydana getirdiği aktivitesi yüksek bir ticaret merkezi özelliği taşımaktadır. Osmaniye'nin hinterlantınında yüksek olması ilçenin büyük bir üretim ve tüketim merkezi olmasını sağlamıştır.

Sonuç olarak Osmaniye hem coğrafi, hem kültürel ve de sosyo ekonomik özelliklerinin uygunluğu bakımından il olabilecek kapasiteye sahip ülkemizin namzet ilçelerinden birisi olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

CEVDET PAŞA 1991 (yayınlayan C.Baysun) Türk tarih Kurumu yay. no:1 ANKARA

CUINET. V. 1891 Turquie d' Asie, T. 11, PARİS

GÖNEY S. 1976 Adana Ovaları 1, İst. Üniv. Coğ. Enst. yay.no:88 İSTANBUL